

Tedaj pa se je jela iz morja dvigati tudi prva kopna zemlja in razdirajoče prirodne sile so iz njenih odkruškov dnu morja zidale prve skladovite plasti vrhu prvotnega oklepa.

Tudi te prve usedline so še kristalastega lica. Še vedno se ponavljajoči izbruhi lave, bližina vročega jedra, ogromni tlak, s katerim so pritiskali vsi v poznejših dobah nastali skladi na to najnižjo in najglobljo podlago: vsi ti vplivi so morsko blato preobrazili v kristalaste hribine: gnajse in skrilavce.

Pri tej nasilni preobrazbi pa so se uničili in so obledeli skoro vsi življenski ostanki, zakopani v teh plasteh.

Le nejasni življenski sledovi so nam ohranjeni iz praveka zemlje, vse ostale življenske zgodovinske dokumente so izbrisale surove prirodne sile.

Ko se je v neizmernem času ustalila in umirila prva ognjevita mladost zemlje, zasledimo prvič jasne, nedvoumne znake življenja v sledečem staroživljenskem veku.¹⁾

Kakor najdenčka, ki mu nihče ne ve pokoljenja, smo zasledili življenje na zemlji. V nejasnih davninah praveka mu leži izvor. In ko nam v kambrijski dobi prvič jasno stopi pred oči, je življensko dete že dokaj razvito in doraslo. Na vsem njegovem licu pa se mu pozna, da je njegova domovina morje.

¹⁾ Posamezne dobe staroživljenskega veka se zovejo zaporedno od starejših do vedno mlajših: 1. kambrij, 2. silur, 3. devon, 4. karbon, 5. perm.

(Dalje prihodnjič.)

Alojzij Gradnik:

Žetev.

V solncu se blešči rdeča ruta,
deva žanje zlatozrno žito;
kakor morje, ko je valovito,
s snopi njiva je že vsa posuta.

V srce moje ljuba je sejala,
čakala je žetev njene roke;
a ni prišla čez goré visoke,
črne vrane le je žet poslala.

Črne vrane, kupljene vlačuge,
vse noči so v mojem srcu kljule,
vse iz mojega srca izrule . . .
Plačaj zdaj jim, ljuba, te usluge!